

Τα αποσπάσματα λίγων σειρών που ακολουθούν είναι επιλεγμένα από το βιβλίο "Η Θεολογία της Επιστήμης" (©2000 ISBN 960-385-019-5) και αποτελούν βασικές, πρωτότυπες ή εύστοχες απόψεις για το νόημα της επίγειας ζωής στη βάση των κοσμολογικών απόψεων της Θεωρίας του Τελειωμένου Χρόνου. Η ελληνικής ανάπτυξη αυτών των ζητημάτων μαζί με την προσπάθεια να εκφραστούν σαν συνέπειες μίας δυσνόητης, άγνωστης και υπό εξέλιξη κοσμολογικής θεωρίας έκαναν δυσανάγνωστο αυτό το μέρος του βιβλίου και οι επιτυχημένες απόψεις δεν διαβάστηκαν ούτε αναδείχτηκαν. Η εξαγωγή των συνεπειών επιχειρήθηκε με την ίδια αξίωση να προσπεραστούν οι καθιερωμένες και οι παραδοσιακές φιλοσοφικές ορολογίες.

Πολλά από όσα γράφτηκαν σε εκείνο το βιβλίο -χωρίς τις ευκολίες που προσφέρει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και χωρίς την ενημέρωση από το Ίντερνετ- θα κατανοηθούν και θα εκτιμηθούν όταν θα γίνει ευρύτερα γνωστή η φυσική ερμηνεία για τη διατήρηση της δομής και της ενέργειας του Σύμπαντος. Τότε θα γίνει αντιληπτό πόσο μακριά είχε δει ο νεαρός συγγραφέας όταν έδωσε στο βιβλίο τον τίτλο "Η Θεολογία της Επιστήμης".

περίοδος 1986 - 1998

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Η εξωτερική δραστηριότητα είναι ταυτοχρόνως εσωδιανοητική, χωρίς επαρκή γνώση ή αυτοκαθορισμό και αλληλοδιαμορφώνονται

Δεν υπάρχει ένα πράγμα ή μια στιγμή εξέλιξης στη σχετική πραγματικότητα, που να είναι ο τελικός σκοπός για όλα όσα προηγήθηκαν και δε λείπει το μέλλον, για να καθοριστεί τότε πώς έπρεπε να είναι τα πράγματα και οι σχέσεις τους στο παρελθόν.
Σελ. 328

Είναι τόσο δύσκολο να αιτιολογήσεις όσο και να προβλέψεις. 330

Όλα τα πράγματα είναι χρήσιμα και σημαντικά για εκείνα, με τα οποία συνδέονται και αλληλοεπηρεάζονται με πιο άμεσους και σταθερούς τρόπους, ενώ ταυτόχρονα είναι άχρηστα και ασήμαντα για εκείνα, με τα οποία δεν αλληλοεπηρεάζονται άμεσα ή με προσδιορισμένο τρόπο. 331

Το Σύμπαν δεν υπάρχει τυχαία και αδικαιολόγητα, δεν είναι μια ατέλεια της ανυπαρξίας ούτε χωρίς μια επαρκή αιτία, γιατί είναι άμεσα μόνο από και για τον εαυτό του. Οι ποιότητες των πραγμάτων και οι τρόποι του αλληλοεπηρασμού τους είναι πάντοτε η ποιότητα της άμεσης, κοινής και αυτοτελούς πραγματικότητας, η οποία συνεχίζει ανέκαθεν να γίνεται σε σχετικά μικρότερες στιγμές, ενώ αυτή υπάρχει ανέκαθεν τελειοποιημένη μέσα στα όρια μιας ευρύτερης στιγμής. Η πολλαπλότητα των πραγμάτων υπάρχει σχετικά και εξωτερικά με την έλλειψη, την εξάρτηση, τη διαφορά, την αστάθεια, στη στιγμή που το κοινό σύνολό τους έχει γίνει πριν από τη δική τους στιγμή και αποτελεί την κοινή ουσία, την άμεση ή διανοητική αρχή της σχετικής ύπαρξής τους. 336

Έτσι, σχετικά εκ των υστέρων μέσα στο χρόνο τα πάντα είναι και γίνονται έμμεσα σαν μέρη, χωρίς μια επαρκή έμμεση αιτία και χωρίς αυτοτέλεια, αλλά είναι ανέκαθεν και επαρκώς αιτιολογημένα από το σύνολό τους. Η επαρκής αιτιο-δικαιολόγηση της ύπαρξής τους έχει γίνει άμεσα-εσωτερικά από το Θεό και αυτή δεν είναι ο άμεσος σκοπός τους. Στην ουσία εκείνα είναι ο ίδιος ο Θεός σαν ατελής μέσα στο χώρο και στο χρόνο. Αντιστρόφως, ο Θεός είναι ο αυτοτελής και κοινός Εαυτός τους. 336-337

Μπορούμε να δούμε τον κόσμο με δυο αντίθετους τρόπους: σε εξέλιξη ή σταθερό, σαν αφηρημένη, εξωκαθορισμένη και τυχαία υλική ύπαρξη ή σαν συνολική ποιότητα άμεσα αυτοκαθορισμένη. Είναι και οι δυο αληθινόι. 337

Θεός είναι η εσωτερική αρχή που προσδιορίζει τις συνέπειες με αμερόληπτο τρόπο και όχι μονομερώς μόνο από μερικές εξωτερικές αιτίες. Τα πράγματα δε δημιουργούνται και δε συνδέονται με απομονωμένες σχέσεις φυσικής, χημείας, αστρονομίας, οικονομίας, γενικά των εξειδικευμένων επιστημών. Είναι άμεσα μέρη μιας σύνθετης αυτοκαθορισμένης ύπαρξης, από την αυτοτέλεια και την αυτογνωσία της οποίας εξαρτώνται οι ειδικότερες σχέσεις στις υλικές-έμμεσες αλληλεπιδράσεις 337-338

Οι σχέσεις και οι δραστηριότητες των πραγμάτων προϋποθέτουν να είναι περιορισμένα, διαφορετικά, να επηρεάζουν και να επηρεάζονται με διαφορετικούς τρόπους και σαν έμβια να αντιλαμβάνονται και να γνωρίζουν περιορισμένα και ξανά με διαφορετικούς τρόπους και με μια λέξη να είναι ατελή. 339

Είναι από τα αδικαιολόγητα λάθη της επιστήμης και των εξειδικευμένων ο απρόσεκτος περιορισμός στην έννοια των βιολογικών φαινομένων, στα ξεχωριστά αντιληπτά μέρη και στις πιο σύνθετες υλικές αλληλεπιδράσεις των βιολογικών μερών, διατηρώντας έτσι ένα διαχωρισμό από τα εσωτερικά και διανοητικά φαινόμενα, ο οποίος συσκότισε τις σχέσεις τους και επέτρεψε τη φαντασιοκοπία. 341

Το έξω επηρεάζει και διαμορφώνει διαρκώς το έσω και αντιστρόφως. 342

Για να μπορεί μια έμβια ύπαρξη, ειδικά η ανθρώπινη, ν' αποδώσει υπέρ μεγάλη σημασία και προσοχή στις δυνατότητες μερικών πραγμάτων, σε μια τυχαία σχέση της μ' ένα πράγμα, μ' έναν άνθρωπο, στις σχέσεις των άλλων, ν' αρκείται στη γνώση της για την ύπαρξη και τις δυνατότητες μερικών πραγμάτων, τα οποία της χρησιμεύουν, ν' αρκείται στην ύπαρξή της ανεξάρτητα από την ποιότητα και τη διάρκειά της, πρέπει αντιθέτως να μην μπορεί ν' αποδώσει αρκετή σημασία στην άμεση δυνατότητά της να γνωρίζει, να μην αναζητάει την αρχή της ύπαρξης των πραγμάτων, τα όρια του χρόνου και τις αιτίες των δραστηριοτήτων της. Γενικά, πρέπει να διαμορφώνει τις δραστηριότητές της επηρεασμένη και παρασυρμένη από το πιο άμεσο περιβάλλον της 346

Η δραστηριότητα για τη διατήρηση της ζωής έχει επαρκή αιτία άμεσα την ύπαρξη της ζωής (και του Θεού), η οποία είναι στην ουσία της μια ευχάριστη εμπειρία του κόσμου, γιατί είναι δικαιολογημένη εκ των προτέρων ανεξάρτητα από τις ανθρώπινες αξίες και σκοπούς. Η χαρά της γνώσης είναι η ουσία της ζωής και η ατέρμονη επανάληψη της ύπαρξης είναι η ατέρμονη επανάληψη της χαράς. Ωστόσο, η έλλειψη εσωτερικής αυτοτέλειας και επαρκούς αυτογνωσίας, η παρασυρμένη διανοητική δραστηριότητα προτρέπει σε δραστηριότητες, οι οποίες δεν αποσκοπούν μόνο στη διατήρηση της ύπαρξης και δεν τη δικαιολογούν επαρκώς. 347

Ο εγωκεντρισμός είναι η διαμόρφωση του εσωτερικού και εξωτερικού τρόπου ζωής με αποπροσανατολισμένη και περιορισμένη διανοητική δραστηριότητα. Δεν είναι μόνο η θεωρητική υπερεκτίμηση του εαυτού μας ή η υποτίμηση των άλλων εξωτερικευμένη στις λέξεις. Είναι γενικά η άγνοια, η διαστρεβλωμένη έννοια για τον εαυτό μας, για τη ζωή, για την κοινή πραγματικότητα, για την επαρκή αξιοποίηση της ζωής, η έλλειψη σκόπιμης αυτενέργειας για την εσωδιανοητική έλιξη, για την αναζήτηση της αλήθειας, η μεροληψία, με λίγα λόγια είναι η παρανοϊκότητα σε σχέση με τον εξωτερικό κόσμο. Η εξωτερική δραστηριότητα είναι ταυτοχρόνως διανοητική και η αποπροσανατολισμένη διάνοια καθορίζει δραστηριότητες, με τις οποίες δε διατηρείται απλώς η ύπαρξή της, αλλά την δικαιολογεί (και την εξυψώνει) μ' έμμεσο τρόπο, διατηρώντας έτσι την άγνοια, τον αποπροσανατολισμό, τον εγωκεντρισμό και γενικά την ανεπάρκειά της. 347-348

Δε μας ευχαριστούν (ή δυσαρεστούν) μόνο τα πράγματα, μας ευχαριστούν οι δυνατότητες που δημιουργούμε ή πραγματοποιούμε στον εαυτό μας και η ποιότητα της έννοιας που διαμορφώνουμε γι' αυτόν με τη χρησιμότητα των πραγμάτων και με τις σχέσεις μας. 350

Σε τελική ανάλυση, μπορούμε να πούμε ότι όλοι αναζητούν και δε θέλουν τίποτε άλλο

εκτός από την αυτογνωσία (ή το Θεό), τη βεβαιότητα και τη σταθερότητα της αυτοτελούς ύπαρξης, γιατί η εξωτερική δραστηριότητα είναι ταυτοχρόνως εσωδιανοητική και χωρίς την τελευταία η πρώτη είναι αδιανόητη και ακαθόριστη. 350

Η διατηρημένη γνώση των εξωτερικών πραγμάτων επηρεάζει άμεσα την ύπαρξή μας και μας επιτρέπει να καθορίζουμε και να επηρεάζουμε τις εξωτερικές πράξεις μας. Χωρίς εκείνα να είναι εξωτερικά στις αισθήσεις μας ή έτσι όπως ήταν πραγματικά σε μια άλλη στιγμή και χωρίς την αντιληπτική γνώση, η οποία περιορίζεται στις αισθήσεις και δε διατηρείται χωρίς την ύπαρξη των αντίστοιχων εξωτερικών πραγμάτων, των ίδιων τρόπων επίδρασης και των ίδιων σχέσεων μας με το περιβάλλον. 351-352

Η αδυναμία να καταστρέψουμε τις αυταπάτες μας, να γνωρίζουμε την άγνοιά μας, να μην κάνουμε συλλογιστικά λάθη, να γνωρίζουμε την ίδια πραγματικότητα, να ζήσουμε προσανατολισμένοι και σε τελική ανάλυση σαν επαρκείς αιτίες του εαυτού μας, με μια λέξη η παρανοϊκότητα είναι η γενική και αναπόφευκτη εσωδιανοητική ατέλεια, καθορισμένη με την εσωτερική σημασία της. 354

Η έλλειψη και ο περιορισμός στον εσωτερικό κόσμο γενικά αντιστοιχεί στην έλλειψη και στον περιορισμό του εξωτερικού. Η «παράνοια» είναι ένας ειδικός όρος για να εκφράσει την ανεπάρκεια στη διανοητική δραστηριότητα (όπως η ύλη εκφράζει μια έλλειψη στην ουσία και τη δυνατότητα εξέλιξης). 354-355

Γνώση και λογική χωρίς ηθική είναι άσκοπη και παραπλανητική, ηθική χωρίς γνώση είναι αβάσιμη και ανεπαρκής. 355

Πρέπει να πάψουμε να μιλάμε για την ηθική αξία του εσωτερικού κόσμου και για την αξιοποίηση της ζωής, χωρίς ν' αναγνωρίζουμε με όλη τη σημασία πως δημιουργείται και διαμορφώνεται αυτός και η εξωτερική συμπεριφορά με τη διανοητική δραστηριότητα σαν ουσία του. 356

Όμως, ο εγωκεντρισμός δεν περιορίζεται στις ανθρώπινες σχέσεις και στις πιο ευφυείς δραστηριότητες, ενώ οι συνέπειές του δεν είναι μόνο καταστροφικές. 359

Όλη η εξέλιξη της ύλης δεν είναι παρά η σχετική εξέλιξη της αυτοτελούς Συμπαντικής

Διάνοιας σαν περιορισμένης και η δραστηριότητα με έμμεσους-εξωτερικούς τρόπους για τη δικαιολόγηση της ύπαρξής της λόγω της σχετικής έλλειψης αυτοτέλειας. 359

Η πραγματικότητα στο σύνολό της είναι έτσι τέλεια, που κάθε ατέλεια ή διαφορά στην ποιότητα, στις δυνατότητες, στις σχέσεις και στη γνώση των μερών να είναι η αρχή και το νόημα της σχετικής ύπαρξής τους. 360

Η κοινή πραγματικότητα μοιάζει να έχει πει με τη δική της γλώσσα: Ε, λοιπόν όχι! Δε θα επιλυθούν τα προβλήματα στο σύνολό τους και δε θα πάψουν να υπάρχουν λάθη, αδικία, καταστροφή, δυστυχία, για να μπορούν οι ατελείς να απολαμβάνουν χωρίς συνέπειες από την αυταπάτη και από τις σχέσεις τους. 360

Η ιστορία μπορούσε εδώ να εξελιχθεί με ασύλληπτους τρόπους με μια μικρή διαφοροποίηση στη θέση και στην αναλογία των απλών υλικών στοιχείων στην αρχή της συνθετικής εξέλιξής τους. 363

Οι άνθρωποι στοχεύουν και πράττουν με τους ανάλογους τρόπους, για να εξασφαλίσουν άμεσα και διά παντός τη ζωή τους, όχι μόνο για να διατηρηθεί αφηρημένα, αλλά για να υπάρχουν μαζί με όσα αυτοί στοχεύουν και πράττουν για τη δικαιολόγησή της, όπως την αντιλαμβάνονται μέσα στο φυσικοκοινωνικό περιβάλλον τους. 364

Τα βασικά γνωρίσματα του εγωκεντρισμού και του εσωτερικού αποπροσανατολισμού είναι τα γενικά γνωρίσματα ενός εσωτερικού κόσμου, μιας διανοητικής δραστηριότητας και μιας ζωής παρασυρμένης από το περιβάλλον της, χωρίς αυτοτέλεια και αυτογνωσία. 367

Η επιστροφή εκεί που ήμασταν πριν γεννηθούμε, δηλ. στο τίποτε, θα ήταν άδικη χωρίς έναν επαρκή σκοπό. 373

Οι ίδιες οι ποιότητες των πραγμάτων είναι οι λόγοι της ύπαρξής τους. Όμως, κάθε περιορισμένο πράγμα σαν ανεπαρκή αιτία του εαυτού του και σαν ελλιπής ποιότητα άμεσης αυτογνωσίας δε συμπεριφέρεται επαρκώς αυτοπροσδιορισμένο, επηρεάζεται από εξωτερικές αιτίες και δε γνωρίζει επαρκώς το λόγο της ύπαρξής του. 377

Μόνο αν συντελούμε στην επιτέλεση ενός επαρκούς σκοπού, μόνο τότε αξίζει αρκετά να υπάρχουμε, ακόμα και αν ο θάνατος είναι το οριστικό τέλος μας. 378

Αν η διάνοιά μας είναι περιορισμένη όπως των άλλων ζώων, μπορούμε να επαναπαυόμαστε στα μικρά όρια της αβέβαιης ύπαρξής μας, να βλέπουμε τα πράγματα έτσι όπως εξυπηρετείται η διατήρηση της ανοησίας μας και να αισθανόμαστε με τις δραστηριότητές μας πως γίναμε σημαντικοί για πάντα, όπως πίστεψαν αναρίθμητοι άλλοι πριν από εμάς. 382

η ανηθικότητα, η αδικία, η καταστροφή, γενικά οι αποσταθεροποιητικές συνέπειες είναι ταυτόχρονα απόδοση δικαιοσύνης και συμβάλλουν σ' αυτή. 384

Μέσα στο χρόνο όλα γίνονται και είναι έμμεσα σαν μέρη, χωρίς μια επαρκή εξωτερική αιτία, πάντοτε με ελλείψεις, αλλά είναι εκ των προτέρων και επαρκώς δικαιολογημένα από το άμεσο σύνολό τους με άμεσο-εσωδιανοητικό τρόπο. Τα περιορισμένα πράγματα υπάρχουν και γίνονται με μια κοινή και άμεση αρχή, με την ηθική-εσωτερική αρχή της αυτογνωσίας και της αυτοτέλειας της Συμπαντικής Ποιότητας και όχι μόνο με τις αφηρημένες σχέσεις των εξειδικευμένων επιστημών. 386-387

Η διανοητική δραστηριότητα του Θεού δεν είναι διαφορετική και αποσπασμένη από την έμμεση-υλική πραγματικότητα, αντιθέτως είναι η ίδια η πραγματικότητα και η ουσία της 387

Ο Θεός είναι η ουσία όλων των λεγόμενων πραγμάτων, που δεν είναι τίποτε άλλο από χρονικές σχέσεις. 387

Ο Θεός είναι ο κοινός και αυτοτελής Εαυτός μας, ο οποίος εμείς σχετικά έμμεσα δεν είμαστε και γι' αυτό δεν έχουμε τέλεια αυτογνωσία ούτε τέλεια άγνοια 388

Αν η πραγματικότητα σαν σύνολο δεν ήταν άμεσα από τον εαυτό της σαν ανεξάρτητη και αυτοκαθορισμένη ύπαρξη, τότε θα ήταν αδύνατη η σταθερότητα, η ενότητα και η ποιότητα μέσα στην υλο-εξωτερική δραστηριότητα και επομένως κάθε διανοητική εξέλιξη μέσα στο χρόνο. 388

Η χρησιμότητα και ο σκοπός της ζωής δεν εξαρτάται μόνο από τις δυνατότητες προς πραγματοποίηση, δηλαδή δε δημιουργείται από το μηδέν και εκ των υστέρων. Η ίδια η ζωή είναι εκ των προτέρων μια πραγματοποιημένη δυνατότητα. 389

Η εξωτερική δραστηριότητα είναι στιγμές της διανοητικής δραστηριότητας και της εξέλιξής της, όχι η αιτία της, ούτε ο σκοπός της. 390

Η έλλειψη αιτιότητας και σχέσεων προσδιορισμού είναι αντίθετη στην έννοια του αυτοκαθορισμού ή της ελευθερίας, όπως είναι ευρύτερα στην έννοια της ενότητας, της συνέχειας, της σταθερότητας και της συνθετικής εξέλιξης ή της δημιουργίας. 391

όσο λείπει η αυτογνωσία και η διανοητική δυνατότητα να γνωρίζουμε, τότε κάθε αυτοκαθορισμός είναι σχετικός, περιορισμένος και παράδοση στην τύχη. 392

Οι εξωτερικές δραστηριότητες για την αυτοσυντήρηση και η εξαναγκασμένη εργασία δεν είναι δραστηριότητες έξω από τη ζωή, με σκοπό να ζήσουμε εκ των υστέρων. Μπορεί να είναι η μισή από την άυπνη ζωή μας και σε πολλές περιπτώσεις η υλική και η ηθικοδιανοητική καταστροφή της με αντάλλαγμα κάποιες άλλες δυνατότητες. 393

Ο όρος «υγεία» εκφράζει μια ειδικότερη έννοια της τελειότητας, της αυτοτέλειας, της σταθερότητας ή του απεριόριστου, περιορισμένη στη βιολογική ποιότητα της ύπαρξης Αφηρημένες έννοιες, όπως η βιολογική υγεία, η επιβίωση, η σωματική ισχύς, η ηλικία, δεν εκφράζουν σταθερές δυνατότητες των σχετικών πραγμάτων. Δεν υπάρχουν ανεξάρτητα από την εσωδιανοητική δραστηριότητα και συχνά χάνουν τελείως το νόημά τους και ανατρέπονται από την ύπαρξη άλλων τρόπων αποσταθεροποίησης παρά τη γνώση και τη δραστηριότητα με τέτοιο σκοπό. 394

Η ίδια αιτία πάνω σε διαφορετικά πράγματα δεν μπορεί να δημιουργήσει επακριβώς ή όλα τα ίδια αποτελέσματα, και σε άμεση σχέση ή έμμεση σχέση με άλλες αιτίες μπορούν να προσδιορίζονται διαφορετικά και αντίθετα αποτελέσματα. Αυτή είναι η γενική αρχή, την οποία υπονοούμε, όταν απλά και λογοτεχνικά λέμε ότι όλα τα πράγματα έχουν τα θετικά και τα αρνητικά τους. 397

Είναι απίστευτο ότι ο εξωτερικός κόσμος υπάρχει μόνο στη διάνοια των ανθρώπων σαν ένα όνειρο, όμως είναι εύκολο να πιστέψουμε ότι δεν έχει αξία και σκοπό χωρίς εκείνη. 398

Από τη μια συμπεριφερόμαστε με την εγωκεντρική αυταπάτη ότι είμαστε η μόνη αιτία των πράξεών μας, ενώ από την άλλη δεν κάνουμε τίποτε, με σκοπό να προσανατολιστούμε εσωτερικά και ν. αποφύγουμε την κακοτυχία με δραστηριότητα μέσα μας. Αντιθέτως, αυταπατόμαστε με ευφυείς τρόπους πως αξίζουμε μια καλύτερη τύχη, έτσι καταναλώνουμε όλη τη ζωή μας και ανεύθυνοι, σαν τα παιδιά, αναζητάμε μια εξωτερική αιτία όχι μόνο για να ευχαριστηθούμε, αλλά και για να εξηγήσουμε κάθε δυσάρεστιά μας. 399

Δεν μπορούμε να διανοηθούμε μια ανώτερη βιολογική εξέλιξη, χωρίς αυτή να είναι εσωτερική. Δηλαδή τουλάχιστον να είναι σταθερή γνώση της ύπαρξής μας, γνωστικός τρόπος ζωής, γνώση της σχετικότητας των πραγμάτων και αποτροπή των εγωκεντρικών δραστηριοτήτων. 400

Η καταστροφή του αποπροσανατολισμού είναι ο ίδιος ο αποπροσανατολισμός. Είναι η άγνοια της διάνοιας για την άμεση αυτενέργειά της και ο διαχωρισμός της εξωτερικής δραστηριότητας από τη δική της, ενώ αυτή δεν παύει να είναι διανοητική με εξωτερικούς προσδιορισμούς ή πιο έμμεσους τρόπους. 401

Η ευτυχία δεν μπορεί να έχει διάρκεια, όταν τη δημιουργούμε αποφεύγοντας να γνωρίσουμε την άγνοιά μας, τις δυσάρεστες αλήθειες, ζώντας σαν μέσα στο όνειρο, χωρίς να το γνωρίζουμε, ανεξάρτητη από την εσωτερική μας ποιότητα, βασιζόμενοι στην τυφλή πίστη ότι η τύχη θα μας τα φέρει έτσι όπως θα θέλαμε. Προπαντός, όμως, είναι μια ψεύτικη, αδικαιολόγητη και παρανοϊκή ευτυχία.

Αντιθέτως, η ευτυχία από τη συμφωνία με το Θεό και την αποτροπή του εγωκεντρισμού δεν είναι τυχαίο αποτέλεσμα και προϋποθέτει εσωτερική ανέλιξη. 402

Ο εγωκεντρικός και παρασυρμένος άνθρωπος βλέπει τα πράγματα περισσότερο θεωρητικά και φαντασιόπληκτα απ. όσο πιστεύει και γι' αυτό παραγνωρίζει την απροσδιοριστία, την αστάθεια και τη σχετικότητά τους. 404

Ο εγωκεντρισμός και η αυταπάτη είναι από μόνα τους, χωρίς άλλη πράξη, η πιο μεγάλη καταστροφή και σχετίζονται άμεσα με την παράδοσή μας στην τύχη. 407

Μπορούμε να χρησιμοποιούμε την αλήθεια με την ίδια ευφυΐα και σκληρότητα και να επιφέρουμε το ίδιο αποτέλεσμα και τον ίδιο τρόπο, με την ίδια αποτελεσματικότητα που έχει άμεσα στην εσωδιανοητική εμπειρία και στη θεωρία. Η εσωτερική προσέγγισή μας στη σταθερή πραγματικότητα του Θεού, η φιλοσοφική αναζήτηση, η αυτογνωσία και η ουδετερότητα μέσα στη σχετική πραγματικότητα, η δικαιολόγηση της ζωής άμεσα από την ίδια, φέρνουν την ευτυχία, αποτρέπουν όσα θα τη διατάραζαν και μας προσομοιάζουν με τον αυτοτελή Θεό. 407-408

Άμεση δικαιολόγηση της ύπαρξης, εσωτερικός προσανατολισμός και ηθικότητα σημαίνουν αυτογνωσία, αμερόληπτη θεώρηση, αυτοκαθορισμό με γνώση της άγνοιας, αναζήτηση της βεβαιότητας και ευτυχισμένοι μόνο που υπάρχουμε. 412

Δεν είναι τυχαίο ότι η ηθική δραστηριότητα, η διανοητική δραστηριότητα με σκοπό τη γνώση, την άμεση δικαιολόγηση και τον εσωτερικό προσανατολισμό της ύπαρξης είναι διαχρονική και δεν «υπολογίζει» χρόνο και χώρο. Απεξαρτοποιεί τη διάνοια από τα σχετικά περιβάλλοντα, τις πρόσκαιρες δυνατότητες και τις ατελείωτες αιτίες, που παρασύρουν σε ατελείωτες δραστηριότητες και τρόπους ζωής. 413

Ο προσανατολισμός και ο σκοπός της ύπαρξης είναι παντού και πάντοτε εσωτερικός, είναι η αμεσότητα και η σταθερότητα της ύπαρξης. Ωστόσο η έλλειψη αυτοτέλειας την εξαναγκάζει να πραγματοποιήσει το σκοπό της με έμμεσους τρόπους. 415

Υπάρχει μια αντίθεση στην άμεση-διανοητική και στην έμμεση-υλική δραστηριότητα, στην αυτοκαθορισμένη (με γνώση) δραστηριότητα και στην εξωκαθορισμένη, με λίγα λόγια αντίθεση της εσωτερικότητας και της εξωτερικότητας, η οποία εξηγείται από τη σχετική έλλειψη της αυτοτέλειας μέσα στο σχετικό χρόνο. Περιορισμός, έλλειψη αυτοτέλειας και επαρκούς γνώσης σημαίνει εξαναγκασμός σε διανοητικές δραστηριότητες, γνωστικός περιορισμός της διάνοιας, εσωτερικός αποπροσανατολισμός, τυχαία εμπειρία, απροσεξία, εγωκεντρικές δραστηριότητες και παρασυρμένη συμπεριφορά. 415

Μόνο μια διάνοια απαλλαγμένη από τον εγωκεντρισμό και ευχαριστημένη άμεσα από τον εαυτό της μπορεί να συμπεριφέρεται αμερόληπτα, προς όφελος του κόσμου και δικαιολογώντας την ύπαρξη κάθε ποιότητας ζωής, όπως ο Θεός. Γιατί αυτή δε θα

βρίσκει λόγους να μεροληπτήσει, να εξαπατήσει, να καταστρέψει, να υποτιμήσει, να αγνοήσει, να καταπιέσει, ενώ αντιθέτως μέσα από τις σχέσεις της θα δημιουργούνται δυνατότητες εσωδιανοητικής ανέλιξης και ευτυχίας, όχι αποπροσανατολισμού και όσα αναρίθμητα συνέπονται. Χωρίς τη σκόπιμη ηθικοδιανοητική δραστηριότητα και τον περιορισμό του περιορισμού της διάνοιας στο χώρο και στο χρόνο, η κοινωνικότητα είναι παραμορφωμένη από την παράνοια και τον εγωκεντρισμό. 416-417

Ο εγωκεντρισμός είναι η πιο μεγάλη καταστροφή, γιατί είναι αυτοκαταστροφή της διάνοιας, αυταπάτη, παράνοια, συσκότιση, σκόπιμη και απρόσεκτη αποτροπή της συλλογιστικής συνέπειας, απόκρυψη στον εαυτό της, επανάπαυση παρά την άγνοια, με μια λέξη είναι αποπροσανατολισμός της ύπαρξης. Δηλαδή, είναι για τον αντίθετο λόγο, που η απαλλαγή από αυτόν με την αυτογνωσία είναι η πιο σπουδαία στιγμή της ζωής και η ευτυχία του Θεού. 417

Η ηθικότητα δεν είναι ένα διακοσμητικό στοιχείο του ανθρώπινου εσωτερικού κόσμου ή ένα ακόμα συνθετικό για την τελειοποίησή του. Είναι η ζωή με την πιο αξιοποιημένη ποιότητά της Είναι η εσωτερικότητα, η οποία έχει απαλλαχθεί με την αυτογνωσία από την εγωκεντρικότητά της και απολαμβάνει δικαιολογημένη ευτυχία... 417

Η αυτογνωσία με όλο το νόημά της δεν είναι απλώς μια ανάμνηση εμπειριών ή μια γνώση μερικών δυνατοτήτων μας μέσα στο φυσικοκοινωνικό περιβάλλον. Είναι τρόπος ζωής με εσωτερικές αξίες. 418

Η αυτογνωσία είναι το νόημα της ευτυχίας, η ουσία της λογικής και ο σκοπός της ηθικής. Ο εγωκεντρισμός και η αυταπάτη είναι από μόνα τους, χωρίς καμιά πράξη, η πιο μεγάλη καταστροφή και σχετίζονται άμεσα με την παράδοση στην τύχη, όπως το είπαμε ξανά. 418

Σε τελική ανάλυση, η δυσαρέσκεια με τις διάφορες ποιότητές της, το αίσθημα της κατωτερότητας, η αποφυγή των προβλημάτων με τον τυφλό, αστόχαστο αυτοπεριορισμό και οι πολυάριθμες ιδιόμορφες εσωτερικές διαταραχές είναι συνέπειες του ηθικού αποπροσανατολισμού και της πλάνης μιας διάνοιας, η οποία ελκύεται από τη γνώση των δυνατοτήτων της ως προς το φυσικοκοινωνικό περιβάλλον της*¹. 420

Ο λόγος είναι η είσοδος για τον εσωτερικό κόσμο μας. Με την κυριαρχία της

1 * Μεγάλη υποσημείωση για τον Alfred Adler

διανοητικής δραστηριότητας μπορούμε ν' αποφύγουμε πολλές από τις ανόητες και τις εγωκεντρικές δραστηριότητες, που αποτρέπουν την πιο άμεση αξιοποίηση της ύπαρξης, να δημιουργήσουμε άλλες το ίδιο ευχάριστες, να αλλάξουμε την ποιότητα της θέλησής μας και τον εσωτερικό τρόπο της συμπεριφοράς μας από τις εξωτερικές επιδράσεις. 422

Ένα πολύ μεγάλο μέρος από τις δυσάρεστες, καταστροφικές και απρόσεκτες δραστηριότητές μας και των κακών συνεπειών τους εξαρτώνται από τις λαθεμένες απόψεις μας για τη ζωή, για τις σχέσεις και τις δυνατότητες των πραγμάτων, από τον καθορισμό τους με αβέβαια και ανεπαρκή γνώση, από την έλλειψη προνοητικότητας και γενικά, από τον παραπλανητικό τρόπο που στοχαζόμαστε. 422-423

Ο άνθρωπος, ο οποίος δεν προσδιορίζει τη δράση του με την αναμφίβολη γνώση, προσεκτικά, αναζητώντας τη βεβαιότητα, ούτε με σκοπό τον εσωτερικό του προσανατολισμό, εύκολα παρασύρεται σε διάφορες πράξεις και τρόπους ζωής και προσαρμόζεται, επηρεασμένος από την εμπειρία του για τη ζωή των άλλων. 424

με τη σταθερή θέληση ο άνθρωπος μπορεί να κάνει δυνατά πολλά, που φαίνονται στη διάνοιά μας αδύνατα να γίνουν και αδύνατα πολλά, που είναι εύκολο να γίνουν. Όμως, αυτή τη μεγάλη επίδρασή της στην πραγματικότητα τη βρίσκει με το φως της διανοητικής δραστηριότητας, η οποία με τη γνώση προκαθορίζει την ποιότητα εκείνης, δηλαδή προς τι ελκύεται και τον τρόπο εξουδετέρωσής της. 425

Αν ακόμα θεωρούμε αδύνατο να γνωρίσουμε ή να αποδείξουμε την ύπαρξή του, ωστόσο δεν είναι αδύνατο να γνωρίσουμε την πιο σημαντική άγνοια, πως η γνώση επηρεάζει και διαμορφώνει τη ζωή, τη σημασία της για την εσωτερική ανέλιξη και πως ο εγωκεντρισμός, δηλαδή η έμμεση δικαιολόγηση της ύπαρξης, είναι το αντίθετο στην ουσιαστική αξιοποίηση της ζωής. Εξάλλου, δεν πρέπει να συγχέουμε την πίστη στο Θεό με την πίστη στην ύπαρξή του. 426

Οι βασικές διαπιστώσεις για την αξιοποίηση της ζωής είναι έτσι απλές, που δε χρειάζεται να μεταχειριστούμε το όνομα «Θεός» για να τις υποστηρίξουμε, όπως και για να υποστηρίξουμε την ύπαρξή του. (...) Η φιλική σχέση με το λόγο, η γνώση της άγνοιας, η αναζήτηση της αλήθειας και της βεβαιότητας, η σταθερή γνώση της ύπαρξής μας και της σχέσης της με μια ευρύτερη πραγματικότητα από αυτήν που προσέχουμε και μας επηρεάζει πιο άμεσα' η απαλλαγή από ανόητα προβλήματα και από το χάσιμο χρόνου εξαιτίας των αστόχαστων και άσκοπων δραστηριοτήτων, η χαρά από τη γνώση των πραγμάτων, η εσωτερική ηρεμία από την ανακάλυψη της αυταπάτης μας, της σχετικότητας των αξιών και από την αποτροπή των κοπιαστικών εγωκεντρι-

κών δραστηριοτήτων, η δυνατότητα να είμαστε σταθερά ευτυχισμένοι ανεξάρτητα από τον τόπο και το χρόνο, η αποκόλληση από ασήμαντες σχέσεις, η ανοχή στις διαφορές των άλλων και η αναγνώριση της αναγκαιότητας των ατελειών, η ουδετερότητα της θεώρησής μας, η ανατροπή της απαισιόδοξης σημασίας του θανάτου για την αξιοποίηση της ζωής, η αυτάρκεια, η αξιοποίηση της εμπειρίας για την αυτογνωσία και η αυτοδιαμόρφωση αντί της παράδοσης στην τύχη, η αποτροπή του εγωκεντρισμού: πώς όλα αυτά μπορεί να συνδέονται τυχαία και να εξαπατούν έναν άνθρωπο; Πώς είναι δυνατό να μην είναι το όφελος και η ευτυχία από τον προσανατολισμό στη ζωή και να θεωρούνται κακά σημάδια και δικαιολογίες των αποτυχημένων; / Δεν χρειάζεται να γίνουμε παντογνώστες ή αθάνατοι, ούτε να περιμένουμε τους εξωγήινους για ν' αξιοποιήσουμε επαρκέστερα τη ζωή μας και δεν μπορεί κάποιος, που βασίζεται στην τύχη, με επίκεντρο του Σύμπαντος τον εαυτό του, περιορίζοντας την πραγματικότητα στα μάτια μερικών άλλων ανθρώπων, να είναι λογικός όσο πιστεύει πως είναι. 427-428

Με το λόγο ο άνθρωπος έπαψε να επηρεάζεται και να συμπεριφέρεται όπως τα άλλα ζώα, μόνο με την πιο άμεση γνώση των αισθήσεων, που περιορίζεται στην πραγματικότητα μιας μικρής στιγμής, η οποία δε διατηρείται χωρίς την ύπαρξη των αντίστοιχων εξωτερικών πραγμάτων και των ίδιων τρόπων επίδρασης και, έτσι, του περιορίζουν την πραγματικότητα μόνο σ' εκείνες τις στιγμές. 428

Η βασική διαφορά της φιλοσοφικής διάνοιας από την αισθησιακή και της ηθικής γνώσης από την εξειδικευμένη είναι ότι με την πρώτη αναζητάμε και επιτυγχάνουμε μια εσωδιανοητική ηρεμία απέναντι σ' έναν άστατο, ρευστό, αβέβαιο εξωτερικό κόσμο. Ενώ η άλλη δεν αρκείται στην ουσία και στις γενικές αρχές, αλλά παρακολουθεί και αναζητάει τη ροή των εξελίξεων και τις λεπτομέρειες των σχέσεων. 430

Ζωή χωρίς διανοητική δραστηριότητα είναι ανύπαρκτη και χωρίς διαμόρφωση αυτογνωσίας ήταν, είναι και θα είναι για πάντα και παντού μέσα στο Σύμπαν ανεπαρκώς αξιοποιημένη και παρασυρμένη, με όποια δυνατότητα και αν τη φανταστούμε. 430

Η καταστροφή του αποπροσανατολισμού είναι αυτός ο ίδιος ο αποπροσανατολισμός, είναι άμεση. 430

Η πραγματικότητα δίνει την απάντηση στον εγωκεντρικό τρόπο αντίληψης και ζωής με την αβεβαιότητα, το φόβο, το εσωτερικό κενό, την κακοτυχία, τη ζήλια και τη διανοητική τύφλωση. Δε χρειάζεται να κοπιάζουμε, για να αποδείξουμε και ν' ανατρέψουμε και δεν υπάρχει λόγος να διαταράζουμε την ευδιαθεσία μας στο σκοταδιστικό περίγυρο των παρασυρμένων. 433

Αν δεν ήταν τόσο απλός ο τρόπος να διαβεβαιώσουμε για την εσωτερική αναξιοτήτά μας και τον αποπροσανατολισμό μας, τότε δε θα ήμασταν τόσο ανάξιοι ηθικά, όσο αποδεικνύεται στη θεωρία και στην πράξη. 434

πριν ακόμα γνωρίσουμε, διαπιστώνουμε εύκολα πως δεν μπορούμε να γνωρίσουμε τι και γιατί είναι η ζωή και ότι αυτή η αναζήτηση είναι χάσιμο χρόνου. Έτσι εύκολα δικαιολογούμαστε για να ζήσουμε όπως μας αρέσει, εγωκεντρικά, χωρίς την ελάχιστη εσωτερική αναζήτηση, με τη γνώση μόνο σα μέσο για εξωδιανοητικές και υλικές δραστηριότητες. 435

Όταν κάποιος καταλάβει πότε αξιοποιείται πραγματικά η ζωή, πως η πραγματικότητα υπάρχει με την ηθική της αυτοτέλειας και της αυτογνωσίας, πως η «τυφλή» γνώση οδηγεί στον εγωκεντρισμό και στην παράνοια και πως η γνώση (με όλους τους τρόπους) είναι η ουσία της ζωής, τότε θα πάψει να βλέπει τα πράγματα σαν ερωτηματικά, σαν άλυτα μυστήρια, εχθρικά, ν' απορεί για όλα τα δυσάρεστα και να βασίζει την ευτυχία του στην τύχη. 436

Η εξωτερική δράση είναι αποτέλεσμα της εσω-γνωστικής ατέλειας, ταυτοχρόνως είναι εσωδιανοητική και μόνο η αυτογνωσία μπορεί να αιτιολογήσει επαρκώς την αυτοσυντήρηση. 436

Ο Θεός, ενώ είναι η κοινή ουσία όλων των πραγμάτων, ενώ βρίσκεται παντού και πάντοτε σαν τέλεια αυτογνωσία -μέρος της οποίας είμαστε εμείς οι ίδιοι- οι παρασυρμένοι δεν είναι πάντοτε σε θέση να τον αποκαλύψουν θεωρητικά και πιστεύουν ότι τον αγνοούν. 437

Ο περιορισμός της ηθικής και της εσωτερικής ανέλιξης σε μεμονωμένες φιλανθρωπικές πράξεις και σε στιγμές αποτροπής του εγωκεντρισμού είναι μια ανθρωποκεντρική λύση απελπισίας 437

Η ηθική χωρίς γνώση και φιλοσοφικό τρόπο ζωής είναι αβάσιμη και ανεπαρκής, ενώ η γνώση χωρίς ηθικο-εσωδιανοητικό προσανατολισμό είναι άσκοπη και παραπλανητική. 438

Όταν κάποιος δε γνωρίζει να στοχάζεται και να καταλαβαίνει τις σχέσεις των πραγμάτων, όταν δεν αναζητάει τα όρια της βεβαιότητας των γνώσεών του και την αλήθεια. Όταν δε διανοήθηκε ποτέ τι είναι η ζωή, ενώ πιστεύει στη διαστρεβλωμένη γνώση του για τη ζωή, τον άνθρωπο, ευρύτερα για την πραγματικότητα και για τη θέση του μέσα σε αυτήν. Όταν η προσοχή του είναι περιορισμένη σε μερικές σχέσεις του, σα να ήταν εκείνες όλη η πραγματικότητα και χρησιμοποιεί τη διάνοιά του μόνο σαν μέσο για την πραγματοποίηση των δυνατοτήτων του μέσα στο φυσικοκοινωνικό περιβάλλον του (χωρίς τις οποίες δε βρίσκει νόημα στη ζωή και αρκείται έτσι για να μην αισθάνεται ασήμαντος), τότε αυτός ο άνθρωπος - και κάθε λογική έμβια ύπαρξη - δεν μπορεί να πράξει μόνο με την ηθική λογική. 438-439

Η ηθική έχει νόημα και βάση στις απλούστερες γενικές αλήθειες: Κανένα μέρος δεν είναι η επαρκής αιτία του εαυτού του, η γνώση των μη αυτοτελών πραγμάτων είναι και αυτή ελλιπής. Επομένως ο καθορισμός των πράξεων μόνο με αυτή τη σχετική γνώση δεν προσδιορίζει μόνο άμεσα και γνωστά αποτελέσματα, είναι μια παράδοση στην τύχη και όταν μετατρέπουμε σε επαρκή λόγο της ύπαρξής μας τις σχέσεις μ. ένα μέρος της εξωτερικής πραγματικότητας, τότε απομακρυνόμαστε από το Θεό και αυτό έχει τις συνέπειές του. 440

Όλα είναι ένα: Τρεις λέξεις με απεριόριστο νόημα, το οποίο θα βρούμε να αναδεικνύουν από την αρχαιότητα οι περίφημες Βέδες και η ελληνική φιλοσοφία, με την ανάλυση των οποίων κονιορτοποιούνται μεγαλόπρεπες θεωρίες, ανατρέπονται πολλές συνηθισμένες ηθικοπολιτικές απόψεις και καταδικάζεται η ζωή που συμπεριφέρεται αντίθετα. 440-441

Η ηθική διαφθορά, ο εγωκεντρικός τρόπος ζωής, σχετίζονται έτσι άμεσα με την άγνοια και την πλάνη και προσδιορίζονται σαν θεωρητικές συνέπειες από τέτοιες απλές αλήθειες, που μπορεί να τις διαπιστώσει εύκολα ακόμα και ένας άθεος άνθρωπος. 442

Οι τελευταίες σειρές του βιβλίου “Η Θεολογία της Επιστήμης” ©2000

Η ηθική διαφθορά, ο εγωκεντρικός τρόπος ζωής, σχετίζονται έτσι άμεσα με την άγνοια και την πλάνη και προσδιορίζονται σαν θεωρητικές συνέπειες από τέτοιες απλές αλήθειες, που μπορεί να τις διαπιστώσει εύκολα ακόμα και ένας άθεος άνθρωπος. Θέλουμε δε θέλουμε θα τις καταλάβουμε και θα τις πιστέψουμε και αν όχι, τότε δε θα στραφούμε σε παρανοϊκές θεωρίες και σε ευφυολογήματα για να τις αναζητήσουμε. Στοχαζόμενοι, ξανά, μόνο στην έννοια του χρόνου, οδηγούμαστε με τον πιο άμεσο τρόπο σε συ-

μπεράσματα, τα οποία ανατρέπουν πολλές ηθικές και κοσμολογικές απόψεις των παρασυρμένων ανθρώπων και των εμπειρικών επιστημών, ενώ εξάγουμε μια σοφή ηθική με εσωτερικές αξίες σε διαμετρική αντίθεση με την κοντόφθαλμη, εξυπηρετική και αισθησιοκρατική δραστηριότητα των ζώων.